

Strateji Çalıştayı Raporu

Türkiye Tasarım Vakfı
23 Eylül 2017



9. MASA-SORU

Özellikle
mükemmel
kullanıcı deneyimi
mükemmel

Özellikle
kullanıcı deneyimi
mükemmel

Özellikle
mükemmel

- Kullanıcı
deneyimi

- Kullanıcı
deneyimi

İlgili teknoloji
kullanımı ve
mükemmel
kullanıcı deneyimi

Özellikle
kullanıcı deneyimi
mükemmel

Özellikle
kullanıcı deneyimi
mükemmel

Özellikle
kullanıcı deneyimi
mükemmel

Özellikle
kullanıcı deneyimi
mükemmel

Özellikle
kullanıcı deneyimi
mükemmel

İçindekiler

Giriş

02

Yönetici
Özeti

06

Önemli
İçgörüler

08

Tasarım ve
Eğitim

10

Özgür
Düşünce
Ortamı

14

Kültürel Miras
ve Gelenek

19

Toplumsal
Bilinç

22

Özel Sektör
ve Kamunun
Tasarıma
Bakışı

26

Emek ve
Kazanç
Dengesizliği

31

Platform
İhtiyacı

34

Şehirde
Tasarım

39

TTV'nin
Stratejisi Ne
Olmalıdır?

42

TTV
Manifestosu

44

Katılımcılar

46

Giriş

Bizi çevreleyen,
hayatımızı
kolaylaştıran,
kimliğimizi belirleyen
ve bize bir yaşantı
vaadi sunan bu
nesnelerin; çalışması;
tanımlı görevleri
yerine getirmesi;
duyularımıza,
kimliğimize ve
değerlerimize hitap
etmesi; anlamlı bir
yaşantı bütünü
nün parçası olması
gerekmektedir.

Tasarım bir zihin faaliyeti olarak görüneni tasavvur etmeyi ve biçimlendirmeyi gerçekleştirir. İnsan, doğa içindeki yaşantı şekillerini öngörülebilir, hesaplanabilir ve çoğaltılabilir yapmak amacıyla zihinsel şemalarını doğaya yansıtarak yaşantısını belirleyen objeleri ve araçları oluşturmuştur. Bu süreçte doğaya olan yaklaşımda doğa bilgisine uygun davranışlar bu objelerin en verimli şekilde çalışmasına ve gelişmesine imkan vermiştir. Şehirlerin oluşmasıyla beraber iş bölümü gelişmiş ve insanoğlu sanatları ve yüksek düşünceleri ortaya çıkaracak kazanılmış vakte ve bilgi paylaşımına kavuşmuştur. Sanatlarla beraber insanlığın estetik bilgisi artmış ve yaşantısını kurduğu araçlara bu bilgiyle yaklaşmaya başlamıştır. Bu süreç sayesinde insanın çevresini kurguladığı bu eylemin iki temel girdisini görebiliriz: doğa bilgisi ve estetik kaygılar.

Bizi çevreleyen, hayatımızı kolaylaştıran, kimliğimizi belirleyen ve bize bir yaşantı vaadi sunan bu nesnelerin; çalışması; tanımlı görevleri yerine getirmesi; duyularımıza, kimliğimize ve değerlerimize hitap etmesi; anlamlı bir yaşantı bütünü

nün parçası olması gerekmektedir. Bu bağlamda tasarım faaliyetini, insan aklındaki şemaların görünen dünyaya aktarımında kullanılan bir süreç şeklinde tanımlayabiliriz.

Bir medeniyet kurgulamak, sürdürmek ve geliştirmek için gerekli olan bu önemli zihni faaliyet yani tasarım hakkında ülkemizde yetersiz bilgilenme olduğu gibi mevcut bilginin sağlıklı olmaması gibi bir sorun da söz konusudur. Tasarımın çoğunlukla görsel sanatlar, moda veya tüketici ürünleri ile ilgili bir faaliyet olduğu konusunda yaygın bir algı hakimdir. Oysa ki tasarım faaliyeti, çeşitli yollarla tükettiğimiz, benimsediğimiz veya hayatımızın bir parçası yaptığımız nesnelerin biçimini vermekten öte, bir durumu veya problemi ele alış biçimimizi de kapsar. Bu anlamda tasarım faaliyeti, insan ve toplum yaşantısındaki belli konuları ele alıp ona yönelik çözümler, hayaller, tanımlar veya hikayeler ortaya koyabilme becerisini gösterir.

Tasarımın tüketicisi olmakla beraber tasarım farkındalığına sahip olmamak ve tasarımın ihtiyacını hissetmemek yaygın bir durumdur. Kitlelerin algısındaki olumsuzluk ve eksikliğin ötesinde, özel olarak bilgi kaynaklarında ciddi eksiklikler söz konusudur. En temel olarak “tasarım” alanında Türkçe literatür çok zayıftır. Hem telif hem de tercüme olarak literatürün geliştirilmesi sağlanmalıdır. Türkiye’de tasarım kelimesinin mefhumunun, nesnesinin oluşması için yayın ve medya desteği sağlanmalıdır.

Ülkemizin genç nüfusunun fazlalığı tasarım ortamının geliştirilmesi açısından büyük bir fırsat sunmaktadır. Kurulacak doğru bir strateji ile 10 yıl içerisinde genç nüfusun tasarımla ilişkisini nitelikli ve verimli bir şekilde kurgulamak hedeflenmelidir.





Yönetici Özeti

Pek çok farklı disiplinlerden tasarımla ilişkili 110 kişinin katılımıyla Türkiye Tasarım Vakfı Çalıştayı gerçekleştirildi.

Türkiye Tasarım Vakfı, tasarım farkındalığının ülke ölçeğinde geliştirilmesi, tasarım faaliyetlerinin iyileştirilmesi ve vakfın bu ekosistem içerisinde doğru bir şekilde konumlandırılması ve yol haritasının çizilmesi için, 23 Eylül 2017 günü Park Dedeman Levent 'te tasarımcı, sanatçı, akademisyen ve pek çok farklı disiplinlerden tasarımla ilişkili 110 kişinin katılımıyla Türkiye Tasarım Vakfı Strateji Çalıştayı 'nı gerçekleştirdi.

Katılımcılar 11 ayrı masa etrafında, öncelikle Türkiye'de tasarım kültürü ve tasarım eğitimini; güçlü - zayıf yönleri, fırsatları - tehditleri üzerinden değerlendirdi.

üretir.



Bu değerlendirmeler ışığında:

- Türkiye’de tasarım ortamını iyileştirmek;
- Ülke çapında katma değerli ürünler ortaya koyabilmek;
- Toplumsal ve kentsel konulara çözüm üretebilmek;
- Eğitimde yaratıcı ve inovatif düşünceye imkan sağlamak;
- Yenilikçi, multidisipliner ve interdisipliner çalışma modellerine ve yöntemlerine adapte olmak;
- Tasarımın etkisini yaygınlaştıracak mecralar ve projeler üretmek;
- Yaratıcı topluluklar ve bireyler için dijital ve mekansal platformlar üretmek;
- Toplumdaki tasarım ve estetik bilincine katkı sağlamak;
- Sahip olduğumuz kültürel zenginliklerin ve bilginin doğru bir şekilde devamlılığını sağlamak

gibi konuların tartışıldığı çalıştay, Türkiye Tasarım Vakfı’nın bu alanda stratejisinin ne olması gerektiği konusunda önemli bir zemin hazırlamıştır.

Önemli İçgörüler

Çocuklarımız özgün fikirlerin gelişme sürecini destekleyen bir örgün eğitim almalıdır.

Yaratıcı ve inovatif düşünebilen bireyler yetiştirmek için; tasarım, beraber çalışma kültürü, el becerisi, fiziksel dünya ile irtibat, serbest düşünme becerisi ve mantık gibi temel ilke ve prensiplerin erken yaştan itibaren kazandırılması önemlidir.

Özgür düşünce ortamı; yenilik, özgünlük, inovasyon içeren tasarım zihniyetinin oluşması ve gelişmesi için gereklidir.

Farklı kültürlerden insanların ve fikirlerin bir araya gelebileceği, iletişim kurabileceği mekanlar, imkanlar ve zeminler oluşturulmalıdır.

Kültürel zenginliklerin, dinamiklerin, bilginin ve pratiklerin sürdürülebilir bir şekilde devamlılığı ve adaptasyonu sağlanmalıdır.

Sanat, mimarlık, kentsel tasarım gibi alanlarda popülist aktivitelerin bir sonucu olarak gelenek ve kültür ile ilişkilendirilen yüzeysel çalışmalar kaçınılmaz biçimde ortaya çıkmaktadır. Oysa yapılması gereken medeniyetin düşünsel şemalarını günümüzdeki dil ile ilişkilendirip kültürün sürekliliğini sağlamaktır.

Toplumsal yaşamda, kamusal alanda etki yaratacak multidisipliner ve katılımcılığı pekiştiren yöntemler ve projeler geliştirilmelidir.

Toplum için tasarım faaliyetinin bir lüks değil, gereklilik olduğu ve elitist bir uğraş alanı değil, bilakis yaşamsal bir değer taşıdığı bilincinin oluşturulması gerekir. Tasarım katma değerinin yaygınlaşması için tasarım faaliyetlerinin erişilebilir ve ulaşılabilir olması gerekmektedir. Bu bağlamda önyargıları kırmak ve farkındalığı geliştirmek için kamusal alanda etki gösterecek demokratik ve rasyonel yöntemler ve projeler geliştirilmelidir.

Tasarım ekonomisinin gelişmesi için kamu, özel sektör ve sivil toplum koordinasyon içerisinde çalışmalıdır.

Tasarım ekonomisi ve gelişimi için gerekli kamu yapılandırmaları, politikalar, teşvikler, sendikalaşmalar, hukuki yapılandırmalar, uluslararası desteklere ve pazarlara erişim, özel sektör ilişkileri, iş verme yöntemlerinin geliştirilmesi gibi konular kurgulanmalıdır.

Düşüncelerin, yayınların, bireylerin ve üretimlerin bir araya toplandığı, erişilebilir ve geliştirmeye açık, fiziksel ve dijital karşılığı olan bir tasarım ekosistemi oluşturulmalı.

Yaratıcı ve inovatif çalışma ve eğitimin zeminini destekleyecek topluluklar, platformlar ve mekanlar oluşturulmalıdır. Ülkemizde üretilmiş ve üretilen; tasarıma, şehir kültürüne, sanata, inovasyona ve ilgili alanlarına dahil işlerin ve bilgilerin toplandığı envanter ve kürasyon çalışmaları erişilebilir bir şekilde hayata geçirilmelidir.

Daha güzel, yaşanabilir, insan hayatına anlam ve değer katan şehirler, sokaklar ve mekanlar oluşturulmalıdır.

Yaşadığımız yerleri güzelleştirmek ve daha yaşanabilir kılmak için kolektif çalışmaların, eğitim faaliyetlerinin, farkındalık çalışmalarının artırılması ve tasarımın etkisinin alenileştirilmesi gerekmektedir.

Tasarım ve Eğitim

Tasarım faaliyetlerinde; görgü, beraber çalışma kültürü, el becerisi, fiziksel dünya ile irtibat, serbest düşünme becerisi ve mantık gibi temel ilke ve prensiplerinin erken yaştan itibaren kazandırılması önemlidir.

Eğitim, ülkemizde tasarım ortamının seviyesini belirleyen en önemli etkenlerden biridir.

Tasarım faaliyetlerinde; görgü, beraber çalışma kültürü, el becerisi, fiziksel dünya ile irtibat, serbest düşünme becerisi ve mantık gibi temel ilke ve prensiplerinin erken yaştan itibaren kazandırılması önemlidir.

Konunun ilköğretim aşamasında yeterince önemle ele alınmaması ve tasarımın üniversite çağına kadar müfredata girememesi öncelikli bir sorundur. İlk ve orta eğitimde temel tasarım eğitimi zayıf kalmaktadır. Çocuklarımız özgün fikirlerin gelişme sürecini desteklemeyen bir örgün eğitim almaktadır. Özellikle ilkokul itibarıyla çocuğun yaratıcılığının var olan eğitimle törpülenmesi riski vardır. Çocuklara küçük yaşta verilecek eğitimde temel amaçlardan biri de tasarım bilincinin gelişmesi olmalıdır. Bu bağlamda erken yaşta tasarım eğitimi konusunda yeterli eğitmen kitlesini oluşturmak gerekmektedir.

Akademideki tasarım eğitiminde multi-disipliner çalışma ve ülke ihtiyacına yönelik öğrencileri yönlendirme eksikliği ayrı bir problem alanıdır.

Tasarımı ilgilendiren diğer disiplinlerde ise konuların tasarım düşüncesiyle ele alınmaması da önemli bir eksikliktir.

Eğitim süreçlerindeki teknolojik ekipman yetersizliği ve tasarım fakültelerinin atölye eksikliğinin giderilmesi ile eğitimdeki teknolojik gelişmelerin sisteme entegre edilmesi tasarım eğitiminin kalitesi açısından önemli bir ihtiyaçtır. Bununla beraber, eğitim kurumlarının kalite standardizasyonunun sağlanması için kontrol mekanizmalarının ve geri bildirim yöntemlerinin etkin kullanılması gereklidir.

Eğitim politikaları belirlenmeli ve bireysel potansiyeli ortaya çıkarmak hedeflenmelidir.

Tasarım eğitiminde tecrübe paylaşımı ve deneyimden faydalanma yöntemlerinin geliştirilmesi için usta-çırak kültürü perspektifinden staj ve yerinde öğrenme faaliyetlerinin yetkinleştirilmesi ve artırılması gerekmektedir. Bunu uygularken öğrencinin yaratıcılığının esnek kalarak yönlendirilmesi eğitimde başarıyı artırmaya katkı yapacaktır.

Tasarım eğitimi veren lisans düzeyindeki okulların anlayış farklılıklarını koruyarak geçmişle olan sürekliliği ve temel ilkeler üzerindeki ortak kanaatları destekleyici bir tutumla faaliyetlerini sürdürmesi, tasarım kültürünün ve eğitiminin sağlıklı bir şekilde tesis edilmesine olanak verebilir. Kültür kodlarını birebir bugüne taşımak değil; dönemin fizik anlayışının, felsefi kavramlarının ve toplumsal olgularının etkilediği düşünce dünyasını kavrayıp, sürekliliği ve gelişmeyi tesis etmek amaç olmalıdır.

Tasarımda malzeme, üretim pratikleri, kullanıcı deneyimi ve yerinde uygulama gibi derslerle öğrencilerin fiziksel dünya ile iletişimleri desteklenmelidir. Sadece örgün eğitim değil, dijital dünyanın sunduğu imkanlarla da tasarım eğitimi yaygınlaştırılmalıdır.

Ülkemizde çağdaş sanatlara ve özgür düşünceye olan desteklerin artması tasarım eğitimi ve ortamını destekleme konusunda bir avantaj oluşturabilir.

Tasarım ve Eğitim

Bariyerler

01

Erken yaş eğitiminde tasarım bilincinin, beraber çalışma kültürünün, el becerilerinin ve fiziksel dünya ile irtibatın eksikliği

02

Üniversitelerde multidisipliner çalışma, üretme ve öğrenme imkanlarının eksikliği

03

Ülkemizde çağdaş sanatlara ve özgür düşünceye olan desteklerin zayıflığı

Tasarım ve Eğitim

Çözümler

01

Tasarım eğitimi konusunda yeterli eğitmen kitlesi oluşturulmalıdır.

02

Eğitimde multidisipliner çalışma zeminleri kurgulanmalıdır.

03

Eğitim fakültelerinde tasarım eğitimini geliştirilecek atölye imkanları oluşturulmalıdır.

04

Staj ve yerinde öğrenme uygulamaları artırılmalıdır.

05

Tasarımda malzeme, üretim pratikleri, kullanıcı deneyimi ve yerinde uygulama gibi derslerle öğrencilerin fiziksel dünya ile iletişimleri desteklenmelidir.

Özgür Düşünce Ortamı

Medeniyet ve dünya tasavvurları, inanç sistemleri katı taassup olmadığı ve denge iyi kurulduğu sürece tasarım uzayının genişlemesine katkı sağlar.

Tasarım ortamının geliştirilmesinde eğitim kadar gerekli ve zorunlu olan unsur özgür düşünce ortamının varlığı ve genişliğidir. Özgür düşünce ortamı; yenilik, özgünlük, inovasyon içeren tasarım zihniyetinin oluşmasını ve gelişmesini destekler. Medeniyet ve dünya tasavvurları, inanç sistemleri katı taassup olmadığı ve denge iyi kurulduğu sürece tasarım uzayının genişlemesine katkı sağlar.

Siyasi ve ideolojik keskinlik, farklı olanların beraber çalışma imkanını ortadan kaldırabilir; dolayısıyla oluşabilecek zenginlikleri engelleyebilir.

Özgürlük ortamı, yıkıcı ideolojik eleştiriden ziyade yapıcı, vizyon geliştirici ve sorgulayıcı bir eleştiri kültürünün oluşmasına katkı yapmalıdır. Eleştiri kültürü kurumsallaşmalıdır.



Özgür Düşünce Ortamı

Bariyerler

01

Yenilik, özgünlük, inovasyon içeren tasarım zihniyetinin oluşmasını ve gelişmesini destekleyen özgür üretim ve düşünce ortamlarının eksikliği

02

Siyasi ve ideolojik keskinlikler nedeniyle farklı olanların beraber çalışma imkanının zayıflığı

Özgür Düşünce Ortamı

Çözümler

01

Özgürlük ortamı, yıkıcı ideolojik eleştiriden ziyade yapıcı, vizyon geliştirici ve sorgulayıcı bir eleştiri kültürünün oluşmasına katkı yapmalıdır.

02

Eleştiri kültürü kurumsallaşmalıdır.

03

Farklı kültürlerden insanların ve fikirlerin bir araya gelebileceği, iletişim kurabileceği mekanlar, imkanlar ve zeminler oluşturulmalıdır.



Kültürel Miras ve Gelenek

Tarihi ve kültürel miras,
taklitçiliğin deposu
değil esinlenmenin ve
kavramanın kaynağı
olmalıdır.

Ülkemiz çok derin ve geniş bir tarihi ve kültürel bir mirasa sahiptir. Bu mirasın sunduğu içerik ve potansiyel günümüz tasarım pratiği ile yeterince ilişkili değildir.

Bu kültürel miras tasarımcı üzerine bir ağırlık getirmekle beraber, keşfedilmesi, okunması ve pratik içerisinde uygulanması konusunda kafa karışıklığı yaratmaktadır. Bu yüzden popülist aktivitelerin de bir sonucu olarak gelenek ile ilişkilendirilen yüzeysel çalışmalar kaçınılmaz biçimde ortaya çıkmaktadır. Oysa yapılması gereken medeniyetin düşünsel şemalarını günümüzdeki dil ile ilişkilendirip kültürün sürekliliğini sağlamaktır.

Hızlı şehirleşme, merkezi bir iradenin ve politikanın gelişmemesi özellikle şehirleşme açısından çok tahripkar bir dönem geçirdiğimiz inkar edilemez. İçinden geçilen bu süreç bizi kültürel değerlerimizi tanımaktan uzak düşürmektedir. Kaliteli ve üretken bir şehir kültürünün oluşmasına da engel olmaktadır.

Kültürel Miras ve Gelenek

Bariyerler

01

Kültürel miras ve günümüz tasarım pratiği arasındaki kopukluk

02

Gelenek ile ilişkilendirilmeye çalışılan popülist ve yüzeysel yaklaşımlar

03

Hızlı ve bilinçsiz şehirleşme

Kültürel Miras ve Gelenek

Çözümler

01

Medeniyetimizin düşünsel şemalarını günümüz dili ile ilişkilendirmek için çalışmalar yapılmalıdır.

02

Kültürün sağlıklı ve tutarlı bir şekilde sürekliliğini sağlayıcı bir ekosistem oluşturulmalıdır.

03

Kentsel ve toplumsal konular için katılımcı ve sürdürülebilir, tasarım ve çözüm modelleri geliştirilmelidir.

Toplumsal Bilinç

Tasarımın yaşamsal bir değer taşıdığı bilincinin oluşturulması gerekir.

Çağdaş tasarım bilincinin gelişmesi, toplumun her kesimine yayılması ve güncel hayatta yer bulması gereklidir. Tasarım, sadece sanatla ilgili alanlara münhasır görülmektedir, bu da toplumu tasarım fikrinden uzaklaştırmaktadır.

Ekonomik gelişmemişlik de tasarım bilincinin toplumsallaşmasının önünde bir engeldir. Toplum önyargılarından arındırılması ve tasarımın bir lüks değil, gereklilik olduğu ve elitist bir uğraş alanı değil, bilakis yaşamsal bir değer taşıdığı bilincinin oluşturulması gerekir.

Toplumsal algıyı etkilemek amaçlı, toplumu tasarıma yönlendirecek ve teşvik edecek popüler rol modeller edinilmelidir.



Toplumsal Bilinç

Bariyerler

01

Ekonomik gelişmemişlik

02

Toplumsal önyargılar

03

Uzun vadeli ve kolektif değer anlayışının eksikliği

Toplumsal Bilinç

Çözümler

01

Rol modelleri ve başarı öyküleri çoğaltılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

02

Toplumsal yaşama dokunacak projelerin ve çalışmaların gerçekleştirilmesi

03

Tasarım katma değerinin ve etkisinin alenileştirilmesi ve ispatlanması

04

Tasarım farkındalığının oluşturulması ve ispatlanması

Özel Sektör ve Kamunun Tasarıma Bakışı

Tasarımcıların
yararlanabileceği
mikro üretim
merkezlerinin açılması
için gerekli destekler
sağlanmalıdır.
Ar-Ge sayısı ve
bütçe miktarlarının
artırılması kısa vadede
hedeflenmelidir.

Sanayi ve üretim sektörünün yeni tasarım arayışları ve tasarım dünyasına yapacakları yatırımları gereksiz görmesi tasarım ortamının gelişmesi önündeki en önemli engellerden birisidir. Özel sektörün, tasarımcıdan tam olarak ne isteyeceğini bilmemesi de tasarıma bakışını etkilemektedir. Bunun yanında devlet yakın zamanlara kadar tasarımla ilgili milli bir politika ve strateji oluşturmamıştır. Bu boşluk tasarımcı için gerekli olan ekonomik altyapının oluşmasını engellemiştir.

Tasarım meslektaşları, tasarım kurumları, STK ve üniversiteler arası iletişim ve ortak hareket eksikliği giderilmelidir. İnovasyon, Ar-Ge, tasarım ve markalaşmanın bütünsel olarak algılanmasını sağlayacak tedbirlere acil ihtiyaç vardır.

Tasarımcıların yararlanabileceği mikro üretim merkezlerinin açılması için gerekli destekler sağlanmalıdır.

Ar-Ge sayısı ve bütçe miktarlarının artırılması kısa vadede hedeflenmelidir.



Devletin sporda uyguladığı altın madalya ödül yönetmeliği benzeri bir düzenleme ile tasarımda da uluslararası başarılı çalışmaların ödüllendirilmesi sağlanabilir. Tasarım pratiğini gerçekleştiren ve kullanan kesimlerin devlet tarafından teşvik edilmesi (vergi indirimi, fonlar vb.) düşünülebilir.

Bütün bunlarında yanında artan üretim ihtiyacı ve katma değerli ürün arayışı son zamanlarda özel sektörde tasarım farkındalığını artırmıştır.

Aynı şekilde kamuda tasarım bilincinde bazı gelişmeler yaşamış ve tasarım Ar-Ge kapsamına alınarak destek fonları oluşturulmaya başlanmıştır.

Öte yandan tasarımı genel bir Ar-Ge faaliyeti olarak ele almak tasarım pratiğinin belli dinamiklerini göz ardı etmeye neden olacağından düzenlemeleri disiplin ve sektör özelinde değerlendirmek gerekir.

Özel Sektör ve Kamunun Tasarıma Bakışı

Bariyerler

01

Tasarımla ilgili alanlara olan ilgi ve yatırım eksikliği

02

Bilinçsiz iş verme yöntemleri

03

Tasarımla ilgili milli politika eksikliği

04

Tasarımla ilgili gerekli ekonomik altyapı eksikliği

Özel Sektör ve Kamunun Tasarıma Bakışı

Çözümler

01

Kurumsal arası iletişim ve ortak hareketlilik sağlanmalıdır.

02

İnovasyon, Ar-Ge, Tasarım ve Markalaşma gibi konuların bütünleşik olarak algılanması için çalışmalar ve iş birlikleri yapılmalıdır.

03

Tasarımcılar için mikro üretim alanları çoğaltılmalıdır.

04

Tasarımcılar için destekler ve teşvikler artırılmalıdır.

05

Sektörün ve kamunun bu konularda bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır.

06

Tasarımın katma değerinin farkındalığının artırılması için çalışmalar yapılmalıdır.



Emek ve Kazanç Dengesizliği

Tasarımcı olarak
çalışanların
emeklerini korumada
örgütlenmemiş
olmaları ve sendikal
bir korumaya tam
anlamıyla kavuşmamış
olmaları da mesleğe
rağbeti etkileyen bir
unsur olmaktadır.

Tasarım sektöründe, ekonomik anlamda emek/üretim ve gelirin dengesinin henüz kurulamadığı görülmektedir. Tasarıma diğer iş kalemlerine göre daha az bütçe ayrılmaktadır. Tasarımcı olarak çalışanların emeklerini korumada örgütlenmemiş olmaları ve sendikal bir korumaya tam anlamıyla kavuşmamış olmaları da mesleğe rağbeti etkileyen bir unsur olmaktadır.

Sektörün büyümesi bilgi ve pratik üretiminin ihrac düzeyinde artabilmesi için telif haklarının, bütçe oranlarının ve hizmet kalitesinin uluslararası rekabet çerçevesinde standartlarının yükseltilmesine yönelik gerekli adımlar atılmalıdır.

Emek ve Kazanç Dengesizliği

Bariyerler

01

Sendikal koruma yetersizliği

02

Telif haklarının ve bütçe oranlarının uluslararası standartlar düzeyinde olmaması

Emek ve Kazanç Dengesizliği

Çözümler

01

Güçlü bir kurumsal ve sendikal temsiliyetin sağlanması önemlidir.

02

Tasarıma ve tasarımcıya yönelik politikalar bu temsiliyet düzeyinde geliştirilmelidir.

03

Tasarımcıların girişimcilik ekosistemi ve yeni ekonomik alanlarla ilgili farkındalığının ve etkinliğinin artırılması sağlanmalıdır.

Platform İhtiyacı

Türkiye’de
düşüncelerin, yayınların
ve üretimlerin bir araya
toplandığı, erişilebilir
ve geliştirmeye açık,
fiziksel ve dijital
karşılığı olan bir
tasarım ekosistemi
oluşturulmalıdır.

Ülke tasarımcılarını bir araya getirecek, etkileşim ortamı oluşturacak platformlara ihtiyaç vardır. Bu platformlar; eğitim, mesleki dayanışma ve iletişim veya ürün sergileme ve pazarlama hedefli bir şekilde çalışarak multidisipliner yaklaşımların doğmasına da zemin oluşturmaktadır. Platformların kurumsallaşması ile tasarım odaklı gruplarının oluşması daha da mümkün hale gelecektir.

Sosyal ağ özellikleri barındıran sanal portallar oluşturulabilir. Türkiye’de düşüncelerin, yayınların ve üretimlerin bir araya toplandığı, erişilebilir ve geliştirmeye açık, fiziksel ve dijital karşılığı olan bir tasarım ekosistemi oluşturulmalıdır. Bu ortamda Türkiye’de üretilmiş ve üretilen tasarıma, şehir kültürüne ve ilgili alanlarına dahil işlerin ve bilgilerin toplandığı envanter çalışması herkese açık bir şekilde uygulanmalıdır. Bu platformun sanal ayağında bilgi paylaşımını ön plana çıkarırken fiziksel karşılığında ise tasarım kütüphanesi, kent ve mahalle ölçeğinde atölyeler ve odak gruplarla yerel farkındalıkların ve kültürün ortaya çıkması hedeflenmelidir. Bu sayede kentsel planlama gibi alanlarda daha sağlıklı yerel geri bildirim mekanizmaları oluşturulabilir.

Oluşturulacak platformlar aracılığıyla uluslararası alanlarda takip ve temsil daha sistematik bir şekilde gerçekleştirilebilir.



Platform İhtiyacı

Bariyerler

01

Tasarım ekosistemini pekiştirecek ve ileriye götürecek farklı mecralarda faaliyet gösteren toplulukların ve çalışmaların kurgulanması

02

Tasarımcıların ve ilgili alanda faaliyet gösteren insanların bir araya gelebileceği çalışma ortamlarının eksikliği

03

Açık ve geliştirilebilir bilgi paylaşımının eksikliği

04

Kent ve mahalle ölçeğinde tasarım ve kentlilik bilincinin ve faaliyetlerin çoğaltılması

Platform İhtiyacı

Çözümler

01

Düşüncelerin, yayınların ve üretimlerin bir araya toplandığı, erişilebilir ve geliştirmeye açık, fiziksel ve dijital karşılığı olan bir tasarım ekosistemi kurgulanmalıdır.

02

Tasarıma, şehir kültürüne ve ilgili alanlarına dahil işlerin ve bilgilerin toplandığı bir kürasyon ve envanter çalışması yapılmalıdır.

03

Kent ve mahalle ölçeğinde atölyeler ve topluluklarla yerel farkındalıkların ve kültürün ortaya çıkarılması sağlanmalıdır.



Şehirde Tasarım

Türkiye’de şehir kültürü ve mimari açısından verimsiz yapı ve planlama örnekleri hızla çoğalmaktadır.

Türkiye’de şehir kültürü ve mimari açısından verimsiz yapı ve planlama örnekleri hızla çoğalmaktadır. Bu örnekler kent hafızasını ve estetiğini tehdit etmekle beraber şehri oluşturan öğelerin iletişimsizliği, kısa dönemli düşünme ve planlamadaki kafa karışıklığı yüzünden kentin kültürel ve ekonomik potansiyelinin önünde de engel oluşturmaktadır.

Bu bağlamda tasarımın ve etkisinin alenileştirilmesi, yerel kentsel tasarım standartlarının ortaya çıkması için şehrin muhtelif konularını tasarımcılarla beraber değerlendirmek, çeşitli meydanlarda ve atıl alanlarda enstalasyon çalışmaları yapmak, kentsel tasarım rehberleri ve kılavuzları üzerine çalışmak, küçük ve orta ölçekli yerel atölyeleri desteklemek ve tasarım ürünlerini sergilemek gibi çözümler uygulanabilir.

Şehirde Tasarım

Bariyerler

01

Verimsiz yapı ve planlama örneklerinin çoğalması

02

Şehir kültürünün ve kent estetiğinin tehdit altında olması

03

Kentin kültürel ve ekonomik potansiyelinin açığa çıkamaması

Şehirde Tasarım

Çözümler

01

Tasarımın ekonomiye, kültüre ve insan yaşamına olan pozitif etkisi

02

Yerel ve kentsel tasarım standartları ve iş yapma protokolleri oluşturulmalıdır.

03

Küçük ve orta ölçekli yerel üretim ve tasarım desteklenmelidir.

04

Kent estetiğini destekleyecek tasarım nesneleri ve organizasyonları, kent içerisinde çoğaltılmalıdır.

Türkiye Tasarım Vakfı'nın Stratejisi Ne Olmalıdır?

Tasarım odağında birleştirici bir mekân ve ortam oluşturmak.

Uluslararası alanda temsil ve iletişim kabiliyeti olan, çeşitli kurum ve programlarla işbirliği geliştiren, yabancı teşvikleri ve projeleri takip eden, öğrenci ağını destekleyen ve bu alanda etkinlikler düzenleyen bir platform oluşturmak.

Tasarım konusunda ilgili paydaşların görüş birliği ile kamuoyu oluşturmak.

Toplumda tasarım farkındalığı oluşturacak politikaların geliştirilmesinde görev almak.

Uluslararası alanda ulusal yönden güçlü olduğu unsurları ve tasarıma dair daha özel konuları öne çıkararak bilinir olmak.

Tasarımcılar için, fikir ve sanat eserleri kanununun ilgili hükümlerince telif hakları sorunlarını takip etmek.

Tasarımla ilgili literatür çalışmaları yapmak.

Tasarımcıların çalışmalarına yer verilen, birbirleri ve diğer disiplinlerdeki insanlarla iletişim kurabilecekleri aktif bir web sitesi oluşturmak.

Yenilikçi, çağdaş anlayıştan uzaklaşmayan, tek tipleşmeye ve taklide meyil etmeyen, paylaşımcı ve sürdürülebilir, tasarımın kavramsal, pratik ve sosyal yönlerini göz önünde bulunduran bir vizyon geliştirmek.

Tasarımın yaygınlaşmasını ve alenileşmesini sağlamak.

Erken yaştaki çocuklarına yönelik tasarım odaklı çalışmalar yapmak.

Multidisipliner çalışma zeminini oluşturacak etkinlikler düzenlemek.

Ulaşılabilir olmak.

Tasarımı medyada ve dijital ortamlarda görünür kılmak.

Uluslararası her seviyeden tasarımcılarla iletişimde olmak.

Tasarımla daha küçük ölçekli kentlere ulaşmak.

Öğrencilere üniversite dışında da kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam sunmak.

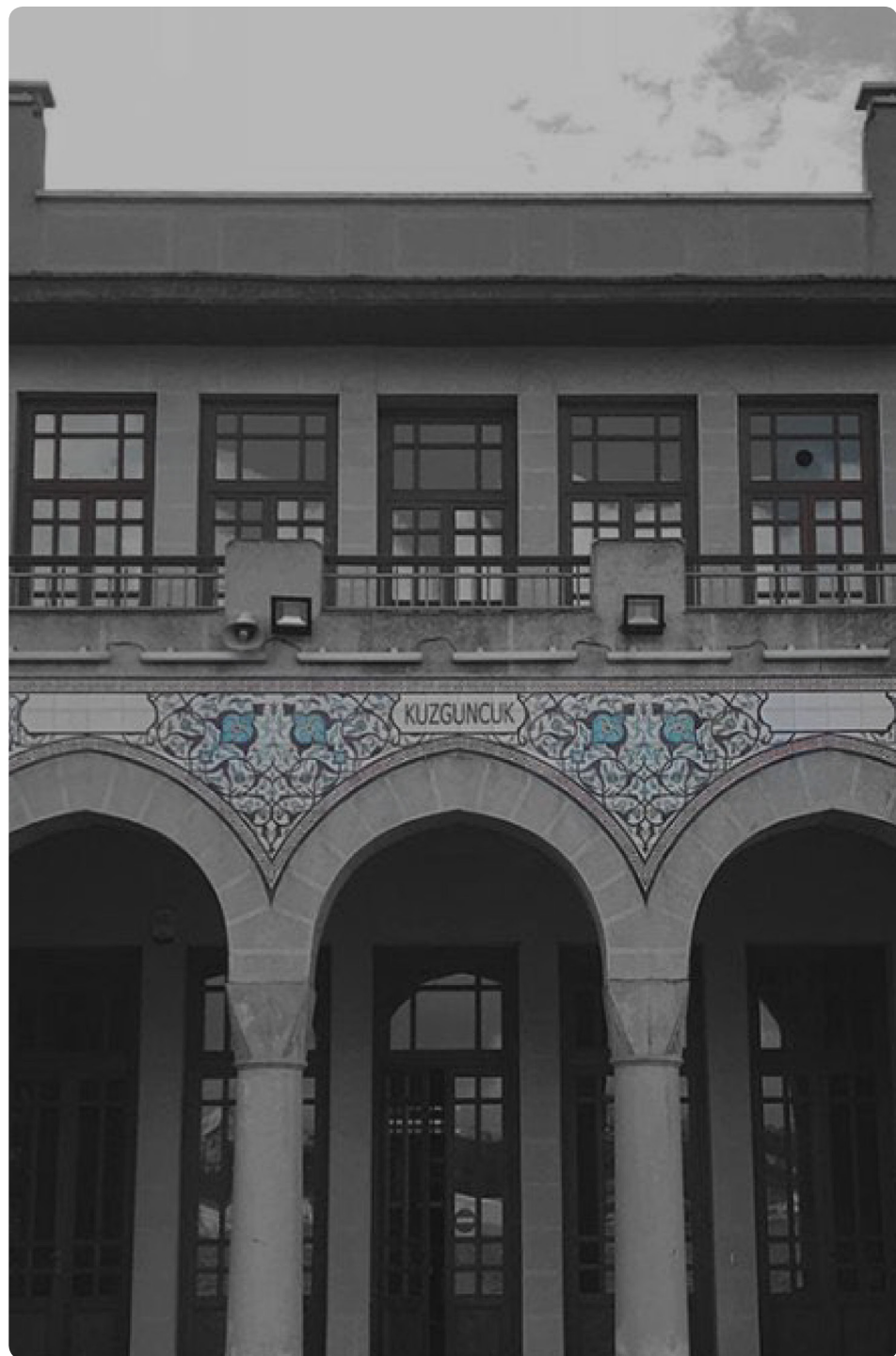
Kültürümüze ait karakteristik öğelerin tasarıma entegre edilebilmesi için pratikler geliştirmek.

Türkiye Tasarım Vakfı Manifestosu

Türkiye Tasarım Vakfı'nın amacı;
Tasarım bilincinin
ve kapasitesinin
geliştirilerek ülke
genelinde tasarımın
gündelik hayata
girmesine ve
etkilemesine katkı
yapmak için:

- Kendi kültür ve farkındalıklarının bilincinde sanat, bilim ve felsefeden beslenen, fitri ve tabii olana değer veren, insani merkezli, insani melekeleri geliştirmeyi ve iyileştirmeyi hedefleyen;
- Geleneksel unsurların keşfine ve eğitimin konusu olmasına katkı yapan;
- Yereli önemseyen ancak farklı dünya yaklaşımlarını izleyen, tekipleşme ve taklitten sakınan;
- Tasarım, beraber çalışma, keşfetme ve sorgulama bilinci yüksek, görgü sahibi liderlerin ve bireylerin eğitime katkı yapan;
- Tasarımı ve etkisini alenileştiren, yaygınlaştıran;
- Tasarımcıların haklarını hukuki anlamda koruyan;
- Tasarım alanında yapılan her çalışmanın öncelikle keşfi, toplanıp arşivlenmesi ve kürasyonu için erişilebilir mecralar ve organlar üreten;
- Uğraş verdiği alanlarda ve konularda ulusal ve uluslararası temsiliyeti ve başarıları hedefleyen;

bir sivil toplum kurumu olmaktır.



Katılımcılar

Abdulhalim Özcan
Abdurrahman Çekim
Afra Bedriye Öztürk
Ahmet Oğuz Koca
Ahmet Raci Şenalp
Ahmet Zeki Turan
Ali Gözeller
Ali Rıza Özcan
Ali Saydam
Aslin Ersan
Ayşesu Çelik
Baki Kara
Bedirhan Öztanık
Begüm Karahan
Belma Özdemir
Bünyamin Derman
Burak Ergül
Burçin İnan Özel
Candan Nemlioğlu
Celaleddin Çelik
Deniz Başar
Deniz Ova
Duanur Çiftçi
Ege Bent
Elif Eda Karagöz
Emir Almaz

Emre Aydın
Eyüp Salih Elmas
Fatih Kacır
Fatih Özkaya
Fatıma Abi Kardan
Furkan Demirci
Gamze Güven
Gülçin Aşar
Gülçin Armaç
Gülfem Kiroğlu
Günseli Kato
Habip Türker
Halil Çakallı
Halil Durmuş
Halil İbrahim Erbay
Halil İbrahim İzgi
Halil İbrahim Koç
Halil Korkmaz
Haluk Bayraktar
Hamza Aytaç
Harun Ekinoğlu
Hatice Kübra Kaya
Hikmet Barutçigil
İbrahim Hakkı Yiğit
İbrahim Özateş
İsmail Eyler

İsmail Erdoğan
Kamile Özcan
Kenan Çolpan
Levent Erden
Levent Sungur
Leyla Benek
M. Fehmi Bilge
Macit Erdoğan
Mehmet Akif Sarı
Mehmet Ali Güveli
Mehmet Dinç
Mehmet Emin Öztürk
M. Emin Türkmen
Mehmet Kalyoncu
Mehmet Maltaş
Mehmet Öğün
M. Serdar Erdoğan
Melike Özyurt
Merve Fırat
Merve Güçlü
Mevlana Gürbulak
Mithat Bora Bulut
Muhammed İsmail
Murat Gül
Murat Taylan
Mustafa Aksoy
Mustafa Sancar
Mustafa Tutar

Nasuhi Çolpan
Nesile Yalçın
Nil Aynalı Eğler
Nurdan Öznam
Okan İnce
Ömer Faruk Polat
Onur Berkay Vural
Ozan Kılıç
Pınar Kaplankıran
Rabia Ayan
Reyyan Bilge
Rumeysa Boz
Ruşen Baltacı
Said Büyük
Selvi Bodurlar
Sena Altundağ
Sena Kalyoncu
Sena Tilki
Şener Sancar
Serhat Kula
Tanju Babacan
Uğur Derman
Yakup Selçuk Yıldırım
Yasemin Kesgingöz
Yiğitcan Ülkücü
Zehra İzgi
Zeynel Koç
Zeynep Işık

Katılımcılar







Türkiye Tasarım Vakfı
Kuzguncuk Çarşı Cad.
No: 9 Üsküdar, İstanbul
+90 216 495 08 88
info@turkiyetasarimvakfi.com
www.turkiyetasarimvakfi.com